GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 31.

W ESRODĘ DNIA 16. KWIETNIA 1806.

Z Wiednia d. 9. Kwietnia.

W niedzielę zmartwychwstania Pańskiego udali się Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość o godzinie 11 z Arcy Xżętami do kościoła zamkowego, gdzie przy assystencyi całego dworu znaydowali się na kazaniu i nabożeństwie, poczem była u dworu schadzka.

J. C. i C. K. Mość raczył ieszcze w roku 1797 C. K. gabinetowego taynego Radcę Józefa Szwaygara przez wzgląd na iego 50 letnie zasługi wynieść do godności szlachectwa; ale że on tymczasem umarł, zatem raczył J. C. K. Mość rozkazać, aby dyploma na to wydane było iego synom w C. K. służbie zostaiącym.

Mieszczanin i kupiec w Zemlinie, Jerzy Manziarli, dostawił z własney chęci w patryotyczney ofiarze do woyskowego magazynu 120 fur siana, wartaiących 1920 ryń. i zboża za 680 ryń. J. C. K. Mość raczył mu swoie nayłaskawsze ukontentowanie za ten piękny dowod miłości do oyczyzny oświadczyć kazać.

Towarzystwo muzyki w Wiedniu dawało d. 30 i 31 Marca na korzyść wdow i sierot swego kunsztu muzyczną wielką akademiią, na którey znaydowało się przeszło 200 muzykantow. Akademiią otworzono nową symfoniią Kanna, a zakończono ią zrobioną przez pierwszego C. K. nadwornego Kapelana Salieri muzyczną kantatą pod tytułem *Habsburg*. Z oklaskami słuchano obu nowych sztuk. Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, wraz z Arcy Xżętami zaszczycili obecnością swoią tę akademiią. Z rozrzewnieniem dziękuie towarzystwo za hoyne wsparcie Nayiaśnieyszych Cesarstwa Jchmość, Arcy Xżny Jmci Elżbiety, Arcy Xiążąt Jchmość Karola, Jana, Rainiera, Ludwika, Ferdynanda i Xcia Cieszyńskiego, iako też wielu znakomitych osób Wiednia.

C. i C. K. Gubernium niższey Austryi wydało pod d. 4 Kwietnia następuiące obwieszczenie:

"Od nieiakiego czasu może przez chciwych zysku spekulantow, rozpuszczono w publiczności pogłoskę, iakoby względem bankocetlow większego gatunku zayśdź miała odmiana z uszczerbkiem ich wartości. Aże nie ieden może przez to bydź uwiedziony, przeto C. i C. K. Gubernium niższey Austryi odebrało przez nadworny wyrok pod d. 2 t. m. wyraźny J.

C. K. Mci rozkaz, ażeby dla uwiadomienia i uspokoienia każdego oznaymiło, iż ta pogłoska zupełnie iest zmyślona.,,

Z Żara d. 13. Marca.

Wczoray przybył Dalmacki Porucznik Felicinowich z ważnemi listami od Francuzkiego Jenerała Molitora z Makarsko do tuteyszego mieyscowego kommendanta, który natychmiast odesłał te listy przez innego officera do Medyolanu.

Z Tryestu d. 26. Marca.

Podług wiary godnych listow z Raguzy pod d. 15 t. m. postąpiły Francuzkie woyska aż do granic tey Rzpltey. Jenerał Francuzki Molitor żądał od senatu żywnośći i innych potrzeb dla przechodzącego woyska; senat zezwolił na wszystko. Lecz przybyła oraz Rossyyska fregata, pogroziła i Francuzkie woyska cofnęły się zaraz. Kilka Rossyyskich i Angielskich okrętow pokazało się w tych okolicach. Przeszło 20 przewozowych statkow wysadziły woyska Francuzkie do Istryi. Przeznaczone one były do Bocca di Cattaro i do Raguzy; lecz iak tylko dowiedziały się o bytności tam woysk Rossyyskich cofnęły się śpiesznie nazad.

Stoiący tu C. i C. K. regiment Arcy Xcia Józefa opuszcza nasze miasto i idzie do Wiednia, a na iego mieysce przybędzie tu z Laibachu regiment Jenerała St Julien.

Bieg gońcow Rossyyskich nie ustaie dotąd; widziemy także ieszcze zawsze przechodzących tędy, ale tylko poiedyńczo, Francuzkich woyskowych i officerow.

Kardynał Ruffo przybył tu wczoray z swem orszakiem w 3 powozach z Inspruka przez Laibach.

W Gorycyi droższe są daleko żywności, niżeli w naszem mieście. Prawie codzień przybywaią tu statki z woyskiem i bagażami z Dalmacyi. Nakoniec przybył tu także szczęśliwie 3ci batalion Thurna z całem sztabem z Bocca di Cattaro. Przy iego odeyściu wielka tam niespokoyność i zamieszanie panowało.

Z Petersburga d. 18. Marca.

Dzisieysza gazeta dworska donosi, iż 39 cywilnych urzędnikow różnego stopnia otrzymało order 3 i 4tey klassy S. Włodzimierza.

Nadworny lekarz i aktualny Radca stanu Frank mianowany został członkiem dyrekcyi szkolney. Medyczna akademiia, którey urządzenie iemu powierzone zostało, iest iuż zupełnie urządzona i rozpoczęły się nauki lekarskie podług nowego planu.

Z Londynu d. 24. Marca.
(Przez Hollandyą.)

Wczoraysza gazeta dworska ogłosiła następuiące doniesienie:

Z Admiralicyi d. 23. Marca. "Kapitan Cochrane z okrętu J. K. Mci Kingfisher, przybył dziś rano z listami od Wiceadmirała Duckworta, pisanemi z d. 7 na 8 przeszłego miesiąca przed miastem Santo Domingo, i zawieraiącemi w sobie wiadomość, że d. 7 Lutego odkrył nieprzyiacielską eskadrę, składaiącą się z 5 liniiowych okrętow, pomiędzy któremi znaydował się ieden o 3 pokładach, 2 fregat i 1 korwety, która stała w zatoce Santo Domingo na kotwicach, i którą natychmiast z będącą pod iego rozkazami eskadrą, z 7 liniiowych okrętow, 2 fregat i 2 slopow złożoną attakował i po dwu godzinney walce zupełnie pobił. Trzy nieprzyiacielskie liniiowe okręty dostały się w nasze ręce, a 2 pomiędzy któremi znayduie się 3 pokładowy z banderą Kont. adm. Leissegues, wpędzone zostały bardzo skołatane na piasek, potem zabrane i spalone. Fregaty i korweta uciekły.

Zabitych i rannych na nieprzyiacielskich okrętach liczą przeszło 1200. Na iednym okręcie znaydowało ich się 300. Strata na okrętach J. K. Mci w zabitych i rannych wynosi 338 ludzi. Zaden officer Angielski nie zginął. Kapitan Stopford iest lekko, a Porucznik Seymour cięzko ranny, iednak ostatni przychodzi iuż do zdrowia i przypłynął na okręcie Kingfisher do Anglii. Wiceadm. Duckworth popłynął z zdobytemi okrętami do Jamaiki. „

Santo Domingo iest głownem miastem bywszey Hiszpańskiey częsci St. Domingo i celnieyszem stanowiskiem Francuzow na tey wyspie. Adm. Duckworth popłynął z 6 liniiowemi okrętami z pod Kadyxu; ścigał d. 25 i 26. Grudnia Francuzką eskadrę z 6 liniiowych okrętow, lecz nie mogł iey dognać. Szukał nieprzyiaciela około przylądka Zielonego, ale nieznalazłszy go posłał ieden z swoich okrętow z doniesieniem do wschodnich Indyy, a sam z 5 okrętami popłynął do Barbados, gdzie przyłączywszy do niego Cochrane 2 liniiowe okręty, krązył około Martyniki w nadziei odkrycia nieprzyiaciela. Odmienił potem swoy zamiar i udał się przez ciaśninę Mona do St. Domingo, spodziewaiąc się zastać go przy Lewardskich wyspach. Nieprzyiacielska eskadra przybyła tam na 3 tygodnie przed Duckworthem i wysadziła na wsparcie dowodzącego tam Jenerała Ferranda 1500 woyska lądowego. Naypierwszą wiadomość o przybyciu nieprzyiaciela odebrał Duckworth od Kapitana Cochrane, który go tak długo śledził, poki nie widział, iż zarzucił kotwice w odnodze Santo Domingo. Uwiadomił zaraz o tem Duckwortha, który natychmiast z Admirałem Cochrane, bratem rzeczonego Kapitana, udał się pod żagle dla stoczenia z nieprzyiacielem bitwy. Przybywszy do Santo Domingo zastał nieprzyiacielską eskadrę na kotwicach stoiącą. Około południa uderzył naypierwey Cochrane na Francuzki admiralski okręt, który utraciwszy 100 naywalecznieyszych ludzi na piasek był wpędzony. Waleczny ten admirał znaydował się w wielkim niebezpieczeństwie, ponieważ nacisk powietrza od armatney kuli zerwał mu kapelusz z głowy. Bitwa trwała 2 godzin o 3½ Angielskich mil od lądu. Francuzki admirał dostał się z częścią swoiego ludu na brzeg, ale iego kapitan i drugą częsć ludu wzięto w niewolą.

Z powieści Francuzkich maytkow pokazuie się, że w Grudniu 11 liniiowych okrętow i kilka fregat wypłynęło z Brestu i w krotce potem podzieliły się na 2 eskadry, z których zapewne iedna popłynęła do przylądka Dobrey nadziei lub do wschodnich Indyy, gdzie siła nasza składa się procz fregat z 5 liniiowych okrętow, a 4 znayduią się w przylądku Dobrey nadziei.

Francuzcy Jenerałowie Rochambeau i Boyer uwolnieni są od mieszkania w szałasach, i otrzymali na słowo honoru pozwolenie udania się do Wickerton w Sommersetshire.

Z Florencyi d. 10. Marca.

Po przybyciu Hiszpańskich woysk, Jenerał Genzolo O'faril, kommendant ich naczelny wydał następuiący rozkaz:

Wszyscy woyskowi Hiszpańscy szanować maią magistraty i inne urzędy tego królestwa; przełamuiący ten rozkaz będą karani iak sprawcy podobnego wystepku w Hiszpanii zwykle karanemi bywaią. Wszelka krzywda wyrządzona mieszkańcom, co się tyczy ich własności, zwyczaiow religiynych i cywilnych, będzie surowo ukarana, w czem miany będzie wzgląd na naturę wystepku i sposob użyty do zgwałcenia gościnności. Zbrodnie przeciw Królowi karane będą tak, iak też w

kraiach J. K. Mci karane bywać zwykły. — Każdy ma bydź posłusznym ślepo rozkazom wydanym w tem króleftwie, równie iak tym, które mogą potem naftąpić. Dowodzący oznaczą mi w przypadku przeftąpienia rozkazu, kary maiące zaftąpić ukarania pieniężne. Rozkazy wydane przez Magiftratury, lub przez rząd, dla dobra publicznego będą wykonane, przeftępni zas zoftaną ukaranemi, iak fię iuż powiedziało. W Florencyi d. 5 Marca 1806.

Z Ratysbony d. Marca.

Baron Vrintz-Berberich, pełnomocnik Xcia Thurn-Taxis przy seymie Rzeszy, poiechał przed kilku dniami do Paryża.

Marszałek Ney opuścił d. 24 Augszpurg wraz z swoią główną kwaterą, i udał fię ku Stockach.

Z Berna d. 22. Marca.

Do Neuchatel przybyło iuż kilku celnikow Francuzkich. Jenerał Oudinot mieszka w zamku tego miafta. Zaraz po obięciu tego miafta i złożeniu powinszowań przez magiftrat zapewnił ten Jenerał, iż kray ten będzie wspierany wszelkiemi sposobami, dodał oraz, iż od tego momentu Neuchatel składa część Francyi, i w krótce zoftanie do niey wcielonym. — Część woysk Francuzkich, która weszła była do miafta, rozłożona zoftała w okolicy. — Wszyftkie urzędy odbywaią tymczasowo swoie obowiązki.

Z Ulmu d. 24. Marca.

W naszem mieście znayduie fię 400 officerow Francuzkich, tudzież oddział żandarmow i dragonow. Wczoray przebiegło tędy 15 gońcow, z których 3 biegło do Paryża, inni do Monachium, Ingolftadtu, Wiednia i t. d. Co fię zaś zamyka w ich liftach, samem nawet wyższym officerom ieft tayno. Officerowie nie wiedzą ieszcze iak długo tu bawić będą. — Wczoray przybyła tu piechota z Strazburga, a dziś przybędzie z Günzburga. — Na oftatnim targu zakupili tu komiffanci wiele zboża, które wysyłaią do Wiednia.

Z Nancy d. 27. Marca.

Król Jmć Wirtemberski przeiechał przez nasze miafto d. 22 t. m. pod nazwiskiem Xcia Wirtemberskiego z licznym orszakiem do Paryża

Niemasz iuż więcey Auftryackich jeńców w 4tey dywizyi woyskowey.

Regiment Cesarsko Isenburski szybko fię uzupełnia, iuż znayduie fię w nim 2600 ludzi.

Z Paryża d. 28. Marca.

Pod d. 6. Lutego wydała Porta Ottomańska następuiące rozporządzenie:

"Gdy ieft wolą Jego Wysokości, aby artykuły kapitulacyy, które Wysoką Portę wiążą z Francuzkim dworem i trwałośc ich ieft wieczna, chociaż oftatnie mocarftwo proftem tylko dotąd oznaczone było nazwiskiem "Francuzkiego dworu," zatem ieft teraz niezbędną rzeczą, aby w baratach czyli dyplomach i w Cesarskich rozkazach dodawane były tytuły Imperatora i Padischah Francuzkiego. Nakazuie fię więc wyraźnie, aby na przyszłość w wszyftkich Cesarskich rozkazach tyczących fię Francyi dodawane były powyższe tytuły Imperatora i Padischach.„

Radca ftanu Daru ieft na mieysce Collin d'Harlewille obrany członkiem inftytutu narodowego.

Wytykaią iuż obozy przy tron d'Enfer między Werffalem i St. Germain, i na rownienie S. Dyonizego dla woysk na uroczyftość Maiową. Po tey uroczyftości przedfięweźmie Cesarz podróż do Włoch.

Xżę Ludwik Heffen-Philipsthal, dowodzący w Gaecie, używa także do obrony tey twierdzy szalup, od których ognia zginął Jenerał Grigny.

Będący w Paryżu Neapolitański ambassador, Margrabia de Gallo, poiechał przez Turyn do Neapolu.

Monitor donosi z Synopu iak dalece tamteysi mieszkańcy okazali się przychylnemi do zaszłych w Niemczech woiennych zdarzeń.

Wypis listu z Baltymore (w Ameryce) pod d. 6 Lutego:

" Pewna osoba, należąca do domu handlowego w naszym mieście, powróciła świeżo z St. Domingo, gdzie z przyczyny choroby kilka miesięcy zostawała, i opowiedziała nam niektóre szczegóły o teraźnieyszym stanie teyże osady. Według iey sposobu widzenia i sądzenia, dziwną iest rzeczą, iż Dessalines utrzymuie się do tych czas przy styrze rządu, i że go Christophe nierównie zdatnieyszy nieodsadził ieszcze od niego. Podobieństwem iest do prawdy, że ten upatruie chwili dogodney do zwalenia tyrana, którego iuż i Murzyni dla okrutnego obchodzenia się z niemi cierpieć nie mogą, gdyż za naymnieysze przewinienie srogo ich karze. O niczem nie mowi, tylko o rozstrzelaniu i wieszaniu; co chwila wpada w wściekłość przerażaiącą wszystkich strachem. Lepieyby podobno było dla Francyi, gdyby on, a nie Christophe, rządził na wyspie St. Domingo, aż poki ta osada pod panowanie Francyi nie powroci, ponieważ wszyscy Murzyni poczytaliby za dobrodzieystwo, gdyby z pod srogiego iarzma Dessalinowskiego uwolnionemi zostali. „

Z Hagi d. 1. *Kwietnia.*

Dziś zebrało się nadzwyczaynie zgromadzenie wielowładnych, któremu przełożone zostaną odmiany, które w naszey Rzpltey nastąpić maią. Będzie ona, iak mowią, federacyynym państwem pod naczelnictwem Xcia Ludwika.

Dowiaduiemy się teraz z pewnych źrodeł, że Król Jmć Pruski na mocy zawartego układu ustąpił Cesarzowi Jmci Francuzow i Królowi Włoskiemu 3 swoich prowincyy za Hanowerskie elektorstwo, które Cesarz Jmć mocą oręża zdobył.

Pensyonarz wydał adres podziękowania do przybyłey na powrot z Niemiec dywizyi woyska Jenerała Dumonceau, który się do dawney swoiey główney kwatery do Greningen udał. " Oby, mowi Pensyonarz na końcu tego adressu, ukończenie lądowey woyny przyłożyło się do ocalenia cierpiącey ludzkości, do przywrocenia pożądanego, chwalebnego pokoiu i trwałego szczęścia naszey oyczyzny, którey wy Woiownicy tak dobrzeście się zasłużyli. „

Z Berlina d. 1. *Kwietnia.*

Z naywiększym smutkiem dowiedziała się publiczność, że Królewicz Julius Ferdynand Leopold naymłodszy syn Króla Jmć dziś rano pożegnał się z tym światem.

Jest zamiarem naszego rządu, a nawet ma iuż bydź zrobiony plan, utworzyć milicyą kraiową, którąby wczasie woyny pilnowała stolicy, twierdź, brzegow i t. d. Liczba iey ma tymczasowo 78 batalionow wynosić, z których 3 formować będą iedną brygadę. Officerowie częścią pensyonowani częścią inwalidzi będą w niey umieszczeni. Mundur mieć będzie granatowy, i różnic się tylko wyłogami każdey prowincyi.

J. K. M. uwolnił od służby bardzo wiele Irlandczykow, których tu przed 6 i 7 laty z Anglii przywieziono i pomiędzy Szląskie regimenta podzielono, i pozwolił im powrocić do oyczyzny, o czem doniesiono tuteyszemu Angielskiemu posłowi P. Jackson, aby miał o nich staranie.

Z Petersburga przybiegł tu Bawarski, a z Londynu Angielski goniec.

Dyrektor tuteyszego głuchoniemych instytutu P. Eschkę powołany został do Petersburga; ale odmowił, za co udarowany został od naszego Króla 100 Frydrychsdorow w gabinetowym liście.

Uznanie Króla Wirtemberskiego iuż także z strony naszego dworu nastąpiło.

Znaczny korpus woyska Pruskiego wysłany został do Xięstwa Lauenburskiego i ku Pomeranii Szwedzkiey.

Gdy Xżę Brunświcki wyiechał d. 11 b. m. z Petersburga, spotkał zaraz niedaleko tey stolicy gońca, który wiozł wiadomość o wypadku świeżych układow miedzy dworami Pruskim i Francuzkim. Powrócił potem do Petersburga, miał konferencyą z Imperatorem Jmcią Rossyyskim, i wieczorem tegoż dnia wyiechał. Wiadomo, iż wspomniony Xżę przybył iuż do do tuteyszey stolicy; bawił zaś w drodze dni 13, a iutro wyieżdza stąd do swey stolicy.

Do Petersburga pobiegł stąd goniec.

Z Bruxelli d. 27. Marca.

D. 23 t. m. przybył minister morski do Antwerpii, skąd iak mowią uda się do Hollandyi.

Przeszło tędy wiele woysk z Hollandyi do Włoch.

D. 26 Marca odprawione tu zostało żałobne nabożeństwo za poległych woiownikow w bitwie pod Austerlitz.

Austryacki Feldmarszałek leitnant Xżę Ferdynand Wirtemberski przyiechał do Paryża.

Z Düsseldorfu d. 26. Marca.

Wczoray wiechał tu przy przepisanych uroczystościach Xżę Joachim. Dziś rano duchowieństwo, stany i wszystkie urzędy oddały hołd nowemu Xciu i wykonały przysięgę wierności. Po tey uroczystości udał się orszak w pięknych ubrany mundurach, a Xżę w Hiszpańskim stroiu pod baldahinem idąc, do kościoła zamkowego dla podziękowania Bogu. Tego dnia po południu mieli deputowani od władz z Elberfeldu, Duisburga &c. audyencyą u Xcia Jmci.

Z Augszpurga d. 24. Marca.

Mniemaią tu, że marsz korpusu Marszałka Ney do Stockach do Szwaycarskiey granicy dzieie się w polityczaym zamiarze.

Od roku 1624, w którym wspaniały nasz ratusz ukończono, zdobił go Cesarski miedziany orzeł, ważący kilka centnarow: korony, iabłko państwa, berło i miecz, które w szponach trzyma, są dobrze wyzłocone; szerokości ma 17 stop, i prawie tyleż wysokości. Ozdoba ta będzie teraz zdiętą.

J. K. Mość, nasz Król udarował Jenerała René, dotychczasowego Francuzkiego kommendanta Augszpurga, który nie dawno oddał to miasto w imieniu swoiego Monarchy, iako też margrabstwo Burgau i t. d. Bawaryi, znaczną kwotę pieniędzy, wraz z złotą i dyamentową na wierzchu koroną tabakierę wartości 140 karolinow.

Z Darmstadtu d. 29. Marca.

Wczoray nadeszła tu urzędowa wiadomość, że korpus Lefevra rozwiązany został. Marszałek Lefevre, Jenerałowie Legrand, Thouvenot, Laurent, Bourcier, Menard i t. d. udaią się powiększey części do Paryża, a 18,000 żołnierzy, składaiący ten korpus, wracaią do mieyscowych we Francyi dywizyi. Narodowe gwardye iuż także są rozpuszczone. Jeneralny poborca w Moguncyi wypłaci temu woysku zaległy żołd w Brabanckich talarach.

Z Frankfortu d. 29. Marca.

Hrabia Kobenzl wyiechał stąd z całym swoim orszakiem przez Norembergę i Ratysbonę do Wiednia.

Z Strazburga d. 24. *Marca.*

Główna kwatera wielkiey armii Francuzkiey przeniesie się w krótce do naszego miasta. Ziedzie tu także naywyższy iey naczelnik, Minister woienny Berthier, i stać będzie w Luknerowskim pałacu. Nie długo iednak maią woyska nad Renem zabawić, udadzą się bowiem do Paryża.

Z Sztokolmu d. 25. *Marca.*

J. K. Mość wydał rozkaz do uzbroienia 2 fregat w Karlskronie, które zasłaniać będą Szwedzkie okręty znayduiące się dotąd w Hiszpańskich i Portugalskich portach.

Z główney kwatery Szwedzkiey w Tribsees d. 2. *Kwietnia.*

Gdy Armiia zgromadziła się d. 29 Marca w okolice Laage i d. 30 tam wypoczęła, rozpoczęła marsz d. 31 Marca. Pierwsza i trzecia brygada połączyły się przy Kolrow i udały się pod dowodztwem J. K. Mci do nowego stanowiska przed Tessins. Oddzielna kolomna pod rozkazem Jen. leitn. Armfelta udała się w prostey linii stamtąd w tez okolice.

J. K. Mość założył główną swoią kwaterę w Tessins. Pierwsza i trzecia brygada złączyły się znowu przy Telkow i poszły do okolic Tribsees. Na granicy Szwedzkiey Pomeranii był J. K. Mość od Rządcy Barona Essen, deputowanych od stanow i innych urzędnikow powitany. Oddzielna kolomna szła w rowney linii z armiią, poki ta nie przeprawiła się za rzekę, potem rozłożyła się rzeczona kolomna na drugiey stronie rzeki.

Jenerał adjutant, Półkownik Morard, prowadził w obu tych dniach tylną straż. W czasie marszu raczył J. K. Mość ieśdź śniadanie u Duńskiego szambelana, Półkownika Kardorffa w Böhlendorff.

Z Wirzburga d. 28. *Marca.*

Baron Hügel, Kommissarz i pełnomocny Minister Cesarza Jmci Niemieckiego wyiechał d. 26 t.m. z Mergentheimu na powrot do Ratysbony.

Jenerał Fransuzki Camus, który tu od 15 dni bawił, udał się d. 26 do Strazburga.

Czynią iuz tu przygotowania na pryięcie naszego Elektora Jmci Arcy Xcia Ferdynanda.

Od granic Tureckich d. 10. *Marca.*

Powszechny bunt powstał w Bulgaryi; tameczni mieszkańcy przyłączyli się po większey części do Serwiianow.

Pasman Oglu stoczył nieszczęśliwą bitwę z Serwiianami; chciał się cofnąć do Widynu i w pobliskich wioskach znalazł tylko starcow, kobiety i dzieci; zapytawszy się o resztę mieszkańcow, nie odebrał zaspokoiaiącey odpowiedzi, powiedział mu nakoniec ieden starzec, iż Biskup Grecki w Widynie rozkazał im, ażeby korzystaiąc z wydarzoney pory, wzięli się do broni, i poszli na pomoc sprzymierzeńcom swoim. Rozgniewany Pasman Oglu kazał spalić trzy wsie, i pozostałych ludzi wyrznąć; posłał oraz do Widynu rozkaz, ażeby owego Biskupa stracono, co też nastąpiło. Śmierć tego szanownego męża była hasłem do powszechnego buntu w Widynie. Opanowano miasto i twierdzę, tudzież wszystkie potrzeby woienne. Wycięto pozostałą załogę i przysposobiono się do dzielnego odporu. Zebrało się tymczasem rozproszone woysko Pasman Oglu, który chciał dostać się do Widynu, lecz ze stratą odparty, miał się udać z niedobitkami swoiemi do woyska Tureckiego i obiąć dowodztwo. Myśli on posunąć się znowu ku Widynowi i kray swoy odzyskać.

Z Monachium d. 26 *Marca.*

Minister woienny Francuzki Berthier podobno w tym tygodniu ieszcze opuści naszą stolicę, a woyska Francuzkie na końcu tego

mieſiąca Bawaryą. Co do korpusu Bernadotte nic ieszcze pewnego nie wiemy; ale zdaie ſię, iż do dalszego czasu pozoſtanie w Anspachskim Xięſtwie. Zresztą nie wszyſtkie woyska maią ſię przeprawić zaraz za Ren, ale przynaymniey część ich ma na tey ſtronie rzeki, a mianowicie w Wirtembergu pozoſtać.

Nie pewna ieszcze czyli Królowa towarzyszyć będzie Królowi naszemu w podroży do Włoch.

Z Hanoweru d. 2. *Kwietnia.*

Onegday przybył tu Jenerał Barbou z kommiſſarzem woyskowym Bourdon i kilku adiutantami z Hameln. W twierdzy tey pozoſtał tylko ieszcze woyskowy lazaret Francuzki.

Wkrotce naſtąpi formalne obięcie naszego kraiu z ſtrony Pruſs za uſtąpione Francyi 3 prowincye. Na ow czas odbywać ſię będzie adminiſtracya w imieniu Króla Jmć Pruskiego.

Z Neapolu d. 11. *Marca.*

Pomimo uwięzienia i oddalenia niektórych burzycieli trwaią tu iednak ciągle rozruchy i uzbroienia. Xżę Józef nadał z tego powodu Marszałkowi Maſſenie moc do utworzenia woyskowych kommiſſyy, gdzie mu ſię zdawać będzie potrzebą. Wydany w tey mierze rozkaz zawiera w treści: iż wszyscy, którzy z bronią w ręku na publicznych drogach schwytani będą, wszyscy którzy ſtaną ſię winnemi kradzieży lub mordu, szpiegowie, i ci którzy przekonanemi zoſtaną, iż porozumiewaią ſię z nieprzyiacielem, w celu nadwerężenia publiczney spokoyności lub bezpieczeńſtwa armii, będą przez woyskowe kommiſſye sądzeni. Tyle zaś kommiſſyi woyskowych będzie utworzonych, ile znayduie ſię korpusow armii. Od wyrokow tych kommiſſyy, które w 24 godzinach będą wykonane, nie można ſię do żadnego trybunału odwołać. — Dla poskromienia burzycielow wyszła d. 8 policyyna kommiſſya z 1400 ludzi, i zaczęła działania swoie od rozbroienia Portici, Resina i Ponticello. Ażeli mieyscem zgromadzenia burzycielow ieſt Gaeta, poczyniono zatem przygotowania do formalnego oblężenia tey twierdzy.

W Kalabryi rozpoczęły ſię iuż działania woienne, o czem ogłoszono w Neapolu pod d. 9 naſtępuiące doniesienie:

„D. 6 t. m. ſtanęła przednia ſtraż 3go korpusu armii, pod rozkazami Jenerała Regnier, o godzinie 2 po południu nad brzegami Silo. Nieprzyiaciel spalił moſt i chciał nam z liczną piechotą, 1 dwunaſtofuntową armatą i 1 haubicą zabronić przeprawy przez tę rzekę. W tym momencie nakazany zoſtał attak i z taką szybkością był uskuteczniony, że nieprzyiaciel nie mogł z dobrego swoiego położenia korzyſtać. Lekka nasza piechota rzuciła ſię na armaty i przymusiła broniących ie do ucieczki, którzy nam całą artyleryą wraz z prochownicami zoſtawili. Woyska nasze ścigały uciekaiących przeszło 2 mile aż do Lagonero, gdzie zaſtanowił ſię nieprzyiaciel dla czynienia odporu; lecz nasze woyska nie zatrzymuiąc ſię momentu, weszły do tego mieysca pomimo ognia z armat i karabinow. Zabrały wiele jeńcow, pomiędzy któremi znayduie półkownik, major i wiele innych officerow. Dwie chorągwie, 3 armaty, kilka koni i znaczny ekwipaż kommenderuiącego i innych jenerałow, którzy uciekli, iako też kaſſy kilku regimentow doſtały ſię w nasze ręce. Nieprzyiaciel zoſtawił znaczny zapas sucharow i wodki, i t. d. „

DODATEK

DO Nru. 31.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W ŚRODĘ DNIA 16. KWIETNIA 1806.

O Bohatyrskich Czasach.
(Z Neuwiedzkiey Gazety.)

Fueramus Pergama quondam. Virgilius.

Lubo początek różnych narodow i ludow powiększey części baieczny bywa, wszelako postęp i ustalenie ich osiadłości okazuie, iż mieli mężow, którzy żyiąc tylko żołędzią i ziołami stali się strzelcami, a z strzecow woiownikami. Tak Troianie dla utrzymania swey niepodległości wystawili zamki czyli bastyony, które *Pergama* nazwali, i w bohatyrskich swych czasach mieli bohatyrow, którzy w nich mieszkali i woynę prowadzili. Dzieie Troianow są dzieiami wszystkich ludow; każdy narod ma bohatyrskie epoki szczęścia lub upadku. Assyryyczykowie, Persowie, Grecy, Rzymianie, a w poźnieyszych czasach Niemcy, Hiszpanie, Francuzi, a nawet Szwedzi, Maurowie i Saraceni mieli swych bohatyrow i bohatyrskie czasy. Każdy narod może otworzyc swe dzieie, i przeczytać głośno zwycięzcy: — *Fueramus Pergama quondam*, i my niegdyś byli bohatyrami!

Artykuł Moguncki ey gazety przystosował dosyc zręcznie tę naukę do teraźnieyszych czasow. — W czasie gdy Paryzkie pisma (wyrazy tey gazety) zaledwo przypuścić chcą podobieństwo do nowey woyny na stałym lądzie, Niemieckie nie mowią iak tylko o ogromnych uzbroianiach Rossyi. Na granicach tego państwa zgromadzaią się liczne armiie; wewnątrz rekrutuią z pośpiechem, a w magazynach i zbroiowniach panuie naywiększa czynność, która aż nadto iasno okazywać ma z iakim usiłowaniem chce Alexander ieszcze raz doświadczyć szczęścia swoiego oręża.

Jeżeli się kto spyta, przeciw komu te głośne i czynne uzbroiania zmierzaią, tedy lubo dziwnem zdaie się bydź pytanie, odpowiedź atoli naturalną: nie przeciw komu innemu iak przeciw Francyi, przeciw którey przez 15 lat wszystkie siły Europy nadaremnie obrocone były. Francya ściąga dziś bardzo słusznie więcey iak zazdrość wszystkich wielkich mocarstw Europy na siebie. Przyznaiemy nawet chętnie, iż w teraźnieyszem położeniu rzeczy w tey części świata znayduie się dosyc materyałow do podpalenia powszechney woyny; lecz ktoż ią ma prowadzić? iakież są do niey źródła, i iakiż skutek można sobie z niey obiecywać?

Piętnaście lat prowadziła Francya przeciw połączoney sile prawie całey Europy woynę, i powrociła potężnieyszą i bogatszą z placu boiu niżeli nań weszła; iakoż nigdy Francya nie była tak potężną iak teraz.

Rossya iest bezwątpienia wielkim i poważnem mocarstwem; lecz zdaie mi się, że żaden z miernych nawet politykow nie wątpi o tey prawdzie, że Rossya nie iest w stanie Francyi we Francyi, lub na iey granicach zawoiować.

Francuzkim armiiom można niemal niepodobieństwo przypisać, iednak żadnemu z ich wodzow nie przeydzie przez myśl, ażeby mogł Rossyyskiemu Imperatorowi w Petersburgu prawa przepisywac.

Jeżeliby więc Rossya chciała prowadzić dalev woynę z Francyą, tedy musiałaby ią prowadzić w związku tak wiele razy iuż spełzłym z innemi mocarstwami i na przytykaiącey do Francyi ich ziemi. Lecz gdzież szukać tey koalicyi? Któreż ią mocarstwa składać maią? Wreście przypuśćmy, iżby mogło przyyśiź do lądowey woyny, ale będzież nowa koalicya szczęśliwszą od poprzedniczych? Odmieniłyż się rzeczy na szkodę Francyi? Przeciwnie owszem powiedzieć można, iż wszystkie odmiany po nieszczęśliwey ostatniey woynie zaszły na korzyść Francyi.

Nie wiem czyli niektórzy politycy łudzą się nadzieią lub są łudzonemi, że łatwą iest rzeczą upokorzyć w teraźnieyszych okolicznościach Francyą. Niedawno upoważnione pisma ogłosiły Prussy oswobodzicielem uciśnioney Europy.

Skutek okazał, o czem na ow czas iuż nie wątpiono, że oświecony rząd Pruski nie myślał isdz za natchnieniem niektórych dziennikarzow. Siłę Pruss stanowi mądrość i oszczędność w administracyi. Prussy nie maią ani tak rozległych kraiow, ani ludności, a tem mniey wewnętrznych bogactw, ażeby mogły wytrzymać długi boy z olbrzymiem mocarstwem, iakim iest Francya. Przypominaią siedmioletnią woynę! Nikt nie wątpi o męztwie i karności woysk Pruskich; lecz siedmioletnia woyna mało co więcey nad wielką pamięć w dzieiach zostawiła. Francuzkie woyska przez dziesięcioletnią woynę, albo raczey zwycięztwa zahartowane i ożywione stoią w gotowości uzbroione, a wodzowie, którzy ie do zwycięztwa prowadzili, nabyli z wiekiem większego ieszcze doświadczenia.

Gdy Fryderyk Wielki rozpoczenał woynę, która się w siedmioletnią zamieniła, miały Prussy napełniony skarb pieniądzmy, a co ieszcze większa gieniusz Fryderyka. Teraz ożywia ten gieniusz olbrzymie państwo Francyi; Francya posiada teraz Fryderyka.

Dzieie ludow są dzieiami poiedyńczych ludzi, które niemi kieruią. Czas i gieniusz przeistaczały i przeistaczaią dotąd świat. Poważyłże się kto uwielbiać ieszcze Teby po utracie Epaminonda i Pelopida? Kartago była tylko przez swego Annibala godną rywalką Rzymu. Któż przypisze ieszcze Szwecyi przewage, iaką miała pod wielkim swoim Gustawem Adolfem i śmiałym Karolem XII.?

Jeżeli podoba się przeznaczeniu wynosić z prochu poiedyńczych ludzi i kraie na przemiany do naywyższego szczytu chwały i szczęścia, a potem pogrążać ie w nędzy i upokorzeniu, iednaż Francya miałaby tylko uyść tey powszechney na świecie kolei? Nie zdaie mi się. Czas zrządzić także może kiedyś tego państwa upadek, a gieniusz iego władzcow oddali lub przyspieszy tę epokę; lecz nie iest ieszcze tak bliski, iakby sobie nieprzyiaciele tego państwa życzyli.

Panowanie Ludwika XIV. było także, mowią, w początkach bardzo szczęśliwe, a przecie na końcu swego życia widział ten Monarcha, którego wielkim zwano, tysiącznemi klęskami swoy kray obarczony, poddanych w nędzy, a nieprzyiacioł swych zwycięzcami. Lecz iakież porównanie między Ludwikiem XIV. i Napoleonem? ten posiada całą wielkość, a tamten cień iey tylko posiadał. Francya nie taką była pod Ludwikiem XIV. iaką teraz iest pod Napoleonem. A lubo podobne okoliczności każą się podobnychże wypadkow spodziewać, wszelako przez ziawienie się rzadkich mężow aż nadto często inny obrot takowe wypadki biorą. Szczęśliwy wybor Austryi w krytycznych okolicznościach Walensteina i Eugeniusza wcale pomyślny nadał w owych czasach rzeczom obrot; lecz nie każdy rząd natrafi w razie potrzeby na Walensteina i Eugeniusza, lubo ludzie z podobnemi talentami nie są rzadkiemi w każdym narodzie.

Bohatyrskie czasy ciągną zawsze za sobą wielkie odmiany. Patrzemy na zachodzące, a nie wiemy co ieszcze pod zasłoną przyszłości iest ukrytego.

CENA ZBOZ

Na targu w Krakowie d. 15. *Kwietnia* 1806.

Korzec Pszenicy	zł. pol.	24 do 30.
— Zyta		20 — 28.
— Jęczmienia		19 — 24.
— Owsa		20 — 24.
— Grochu		20 — 28.
— Kaszy iaglaney		44 — 56.

W Wiedniu d. 5. *Kwietnia.*

Meca wynosząca pół korca naszego:

— Pszenicy	zł. pol.	30 do 40.
— Zyta		22 — 31.
— Jęczmienia		20 — 24.
— Owsa		16 — 18.

W Brynie d. 4. Kwietnia.

Meca Pszenicy	zł. pol.	28 do	35
— Zyta		24 —	39
— Jęczmienia		18 —	21
— Owsa		12 —	14.
— Prosa		26 —	28.

W Gdańsku d. 31. Marca.

Pzefel czyli pół korca naszego w złoc hollend. (Na łaszt wchodzi 60 szeflow)

— Pszenica	zł. pol.	15 do	18
— Zyto		15 —	17.
— Jęczmień		12 —	13.
— Owies		10 —	11.

DONIESIENIA.

Ukarania Rzemieślnikow tyczące się tymże uwiadomia się.

Na mocy naywyższego Rozkazu i wysokiego prezydialnego rozporządzenia od dnia 22 Stycznia t. r. są z strony C. i C. K. policyi Dyrekcyi następuiący rzemieślnicy, a to od 1 aż do ostatniego Marca 1806 ukarani.

1) Piekarz za niedoważaiące czarne pieczywa 8 dniowym aresztem, z tychże dwa o chlebie i wodzie.

2) Mącznicka za sprzedarz mąki nad taxę naznaczoną, 8 dniowym aresztem o chlebie i wodzie.

3) Piekarka za wagi niemaiący czarny chleb 8 dniowym aresztem o chlebie i wodzie.

4) Mączniczka za opuszczenie samo władnie Jatek 48 godzinami.

5) Piekarz za niedoważaiący czarny chleb 8 dniowym aresztem, z tychże dwa o chlebie i wodzie.

6) Służąca piekarska, za zprzedawanie bułek wyżey nad taxę naznaczoną 8 dniowym aresztem dwa z tychże o chlebie i wodzie.

7) Mącznicka za sprzedawanie mąki wyżey nad taxę naznaczoney 8 dniowym aresztem dwa z tychze o chlebie i wodzie.

8) Piekarz, za niedoważaiące białe pieczywa 8 dniowym aresztem, dwa z tychże o chlebie i wodzie.

9) Dwoch wieyskich piekarzy za niewypieczone pieczywa na targ przywiezione 24 godzinami o chlebie i wodzie.

10) Służąca piekarska za samowładne sprzedawanie bułek nad taxę naznaczonych 48 godzinami, drugi dzień zaś o chlebie i wodzie.

11) Piekarka za niewypieczenie czarnego chleba 10 plagami.

12) Piekarz za wagi niemaiące białe kukiałki, maiąc wzgląd na okoliczności przewinienia zmnieyszaiące 4 dniowym aresztem.

13) Piekarz za wagi niemaiące bułki 50 zł. ryń. do mieyskiego funduszu.

14) Piekarz za niedoważaiące bułki 50 zł. ryń. do mieyskiego funduszu.

15) Piekarka za niedoważaiące bułki 50 zł. ryń. do mieyskiego funduszu.

16) Piekarka za niewypieczenie żytnego chleba 50 zł. ryń. do mieyskiego funduszu.

17) Mącznik za sprzedawanie mąki wyżey nad taxę naznaczoną 50 zł. ryń. do mieysk. fund.

18) Trzy Rybaczek za sprzedawanie nadsputych ryb odebraniem i zniszczeniem tychże.

19) Rybaczka za obrażenie do targu naznaczonych Jndywiduow 24 godzinami.

W Krakowie dni 31 Marca 1806.

Persa.

Przez Magistrat Król. Miasta Kazimierza dolnego wszystkim do publiczney wiadomości ninieyszym Edyktem podaie się, iż na prozbę kredytorow massy kredalrey Jozefa Leibel Liebhaber de præs: 18 cur. m. tutay podaną Licytacyą na towar leśny, to iest z balow mniey lub więcey kop 50 i z klepki mniey albo więcey kop 1200 składaiący krydaryusza Jozefa Leibel Liebhaber własny w lasach państwa Woysławice, przy Wieprzu miasta Krasnostaw w państwie Lipnice, Kozienice, Iszczow i Chołcza znayduiacy się d. 28 Kwietnia r. b. godziny 9 z rana w tuteyszey Magistratualney kancellaryi odprawiac się będzie, a to pod następuiącemi warunkami.

a) Każdy, ktoby sądził do rzeczonych klepek i balow własności prawo mieć i te podług przepisow prawa dowieść ufał sobie, przed 15 Kwietnia r. b. takowe tutay okazać i wyłączenie z pod Licytacyi za złożeniem w gotowiznie lub fidejussoryczney zaraz przy

prożbie, a to formalney i prawney pro damnis & ignominis dla krydaryusza i iego kredytorow służyć maiącey kaucyi prosić tym pewniey ieſt powinien, gdyż w przeciwnym razie, lub co ſię tyczy naznaczonego na ten koniec terminu, iako też formalney i prawney kaucyi z prawem swoim słuchany więcey nie będzie, ale tylko o zwrot pieniędzy lub inney iakowey zamiany za tenże towar, do którego własności prawo mieć sądziłby danęy rzeczy, jeżeliby ta w maſſie krydaryusza znaydowała ſię, podług Edyktu ddto 7 t. m. do tuteyszego Magiſtratu względem zbiegu wierzycieli przeciwko zadłużonemu czynic prawo miałby.

b) Rzeczony towar balow i klepki składaiący ſię z osobna tak iak w którym wyżey wyrażonym mieyscu znayduie ſię naywięcey daiącemu za gotowe pieniądze w złocie ważnym Hollenderskim sprzedany będzie.

c) Każdy chęć Licytowania pomienionego towaru maiący, dla pewności 10tą część pretium przyſtępuiąc do Licytacyi złożyć obowiązany ieſt, która po skończoney Licytacyi zaraz naymniey daiącemu zwrocona zoſtanie, naywięcey zaś daiący, gdyby od Licytacyi odſtąpił i iakimkolwiek sposobem odſtępował, też utraci. Nakoniec

d) Względem ilości i gatunku i pretii rzeczonego towaru protokoły dopiero względem tego po rożnych mieyscach przedſięwzięte i dopiero nadesłane bydź maiące, trzema dniami przed Licytacyą, albo w dniu Licytacyi w tuteyszey greminalney Regiſtraturze każdy ochotę maiący Licytowania przeyrzeć i o wszyſtkim ſiebie wiadomym uczynić będzie mogł.

Datt. w C. K. Mieście Kazimierzu dolnym dnia 22 Marca 1806.

Glomy Syndicus.
Krainski Aſſeſſor.
Sofowski qua Aſſeſſor.

Z Seſſyi C. K. Magiſtratu Miaſta Każmierza dolnego.
Belczykowski Protok.

Wieś Brzyska w Cyrkule Jaſielskim na przeciwko Kołaczyc, dziś w poſſeſſyi Władysława Sendzimiera będąca, do subarędowania w 6 letnią dzierżawę, w którey ieſt przedniego gruntu niedaleko Wisłoki morgow do 300, łąk z ogrodami do 30 morgow, ſiąg drew do Browaru 350 rocznie, kmieci 3 dni w tydzień robiących 5 po 4ro bydła, parnikow po 3 dni 6, zagrodnikow trzydniowych i dwudniowych 50, dniakow 21, oprocz dni naiemnych z komornikami 20. Oprawy sztuk 105, geſi sztuk 27 kapłonow 35, kur 70, jay 150. Spaśnego z czynszami do 200, przewoz na Wisłoce pod miaſtem Kołaczyce; Propinacya w całym kluczu, to ieſt 10 wſiach, Browar piwny i gorzałczany, 3 garce i kocieł piwny, 2 Kilsztoki, naczynia wszelakie Browarne i bednarz skarbowy. Brawa rocznie z ſtayni do 2200 zł. p. Szynkow 15, Auſterya murowana na Cesarskim trakcie ku Jasłu i Dukli. Wyſiewu pszeniey korcy 57, żyta korcy 50, jęczmienia korcy 96, owsa korcy 40. grochu korcy 5, tatarki korcy 7, konopi korcy 4 &c. z tege rocznie zł. pol. 50 tyſiecy. Młyn konny na dwa kamienie, woda z trzech ſtawow do Browaru sama idąca, magazyn murowany na zboża browarniane i trunki, podatki żadne ani czopowe do poſſeſſora nie należą. Ktoby sobie życzył, więc do dnia 25 Aprilis 1806 może traktować o tę poſſeſſyą w Brzyskach. *NB.* Pługi dwa z wołmi skarbowemi i dwa wozy kowane znayduią ſię na gruncie, reszty inwentarza można nabydź, lub przyprowadzic, co od woli będzie należało. Czynsze z przewozu, Auſteryi i Szynkownych to ieſt z poſiedzeń do 1000 zł. p. wynoszą.

Przy Mieyskim Magiſtracie w Stryiu zawakowało Ekonoma wraz i kaſſy mieyskiey kontrolora mieysce z pensyą roczną 200 ryń. — Dla osadzenia więc tego ieſt konkurs na dzień 1 Maia r. b. z tym dokładem rozpisany, iż kompetenci maią ſię zaopatrzyć gotową lub fidejussoriczną kaucyą 300 ryń. wynoszącą i prozby swe zaświadczeniami umieiętności Ekonomiki rachunkow, Niemieckiego języka i moralności opatrzone na wspomniony termin do C. K. Cyrkularnego Urzędu w Stryiu podać. — Co ſtosownie do gubernialnego rozporządzenia d 12 Marca r. b. do powszechney wiadomości podaie ſię. W Krakowie d. 4 Kwietnia 1806.